

Ungdomars elektroniska kommunikation och dess betydelse för sociala relationer

Linda Björkman Sofia Jageklint Eva Lindgren

**Psykologi 61- 90 hp, Uppsats 15 hp
Institutionen för individ och samhälle/Högskolan Väst
Höstterminen 2007**

Ungdomars elektroniska kommunikation och dess betydelse för sociala relationer

Sammanfattning

Tidigare undersökningar har visat att ökat datoranvändande resulterade i minskat socialt umgänge. Denna studie syftar till att undersöka i vilken utsträckning ungdomar kommunicerar med varandra genom olika elektroniska medel, samt vilken betydelse denna kommunikation har för deras olika vänskapsrelationer. En kvantitativ enkätundersökning genomfördes bland 91 elever som går sista året på gymnasiet. Enkäten innehöll frågor som behandlade vänskap och kommunikation. Resultaten visar att elektronisk kommunikation är en del av ungdomarnas vardag, eftersom alla uppgav att de hade tillgång till Internet och mobiltelefon. Det skiljer sig dock i vilken utsträckning de använder dem. De som träffar sina vänner ofta är de som använder dessa medel i större utsträckning. Elektronisk kommunikation har inte ersatt Ansikte mot Ansikte-relationerna, utan snarare blivit ett komplement.

Electronic communication between youths and the significance on social relationships

Abstract

Previous studies have shown that increased computer use can result in decreased social interaction. The aim of the present study was to investigate the extent to which young people communicate with each other through different electronic media, and how this communication affects their relationships with their friends. A quantitative survey was conducted among 91 students attending their final year at upper secondary school. The survey included questions about friendship and communication. The results show that electronic communication is a natural part of the young people's everyday lives, since they all had access to Internet and cell phones. They differ however in the extent to which they use the different means of communication. Those who meet their friends a lot are also those who use these means to a greater extent. Electronic communication has not replaced face-to-face contact, and is instead a complement.

När det kommer ny teknik upplevs den ofta som skrämmande och det etablerade samhället oroas och förfasas, medan ungdomar är de som har lättast för att ta till sig den. För 8-9 år sedan kom det rapporter om att datoranvändande ledde till ett minskat socialt umgänge och särskilt bland tonåringar då de satt ensamma och stirrade på en dataskärm (Kraut m. fl., 1998). Nu har Sverige levt med denna nya teknologi mer än ett decennium, under vilket den blivit allt mer tillgänglig för flertalet samtidigt som det fortfarande inte är självklart för alla.

Utvecklingen går hela tiden framåt både tekniskt och innehållsmässigt och det som gällde för några år sedan behöver inte alls vara aktuellt nu. Ungdomar som har tillgång till datorer och mobiltelefoner kommunicerar idag en hel del via dessa elektroniska kommunikationssätt: E-mail, möjlighet att skicka brev mellan datorer; Sms (short message service), möjlighet att skicka korta meddelande mellan mobiltelefoner. Msn (messenger, Microsoft Networks) program som ger möjlighet att samtala (chatta) och ha direktkontakt via Internet. Det finns ett flertal liknande chattfunktioner, men vi kommer att använda beteckningen Msn och chatt. Att chatta är en del av många ungdomars vardag, samt att alltid vara tillgänglig via mobiltelefon. Vår undersökning syftar till att ta reda på i hur stor utsträckning det förekommer och vilken effekt ungdomarna upplever att det har på deras relationer (Medierådet, 2006).

Den snabba elektroniska kommunikationen mellan människor har blivit ett populärt sätt att kommunicera på och har utvecklats i en större och vidare utsträckning. Thomée, Eklöf, och Gustafsson (2007) undersökte svenska 18-25 åringar med ett års mellanrum och fann i sin uppföljande undersökning att en del ungdomar skickade eller tog emot 20 Sms per dag. Liknande undersökningar har genomförts i Italien och USA, deras deltagare hade en medelålder på 17 respektive 21 år. I den ena studien uppgav hälften att de skickade fyra eller fler Sms varje dag och den andra visade att hela 89 procent använder elektronisk kommunikation två timmar effektiv tid varje dag (Prezza, Pacilli & Dinelli, 2003; Hu, Fowler Wood, Smith & Westbrook, 2004). De fann ett positivt samband mellan elektronisk-, verbal-, emotionell- och Ansikte mot Ansikte- kommunikation. Ansikte mot Ansikte (AmA) är en beteckning som här kommer användas för människor som träffas och kommunicerar i verkliga livet.

Det har visat sig att elektronisk kommunikation inte har ersatt Ansikte mot Ansikte- relationerna, utan snarare blivit ett komplement som förstärker AmA- interaktionen (Hu m. fl., 2004). Ungdomar som använder sig av elektronisk kommunikation visar en större social kompetens. Vi människor är mer kontaktsökande än någonsin och vi mår bra av att kunna välja flera sätt att kommunicera på. Det viktiga är inte vart och hur man kommunicerar, utan

att man gör det. Det har ingen betydelse vilka platser kommunikationen sker på bara vi upplever samhörighet och att vi känner tillhörighet till ett socialt kontaktnät (Pistelli, 2007). I en undersökning av Gross (2004) som utfördes på en grupp 12 åringar och en grupp 15 åringar i Kalifornien USA, var mellan 40 och 65 procent online varje dag och den mesta tiden tillbringade både pojkar och flickor med att kommunicera genom snabba meddelanden till varandra, i tid räknat handlade det om ungefär 40 min per dag. De ägnade i genomsnitt 22 min åt att skicka E-mail och 7 min åt att chatta, men där skiljde sig de äldre och de yngre flickorna åt, då de yngre ägnade betydligt mer tid till att chatta. När resultaten i Gross studie analyserades togs en liten grupp på 12 pojkar och 2 flickor bort ur beräkningarna eftersom de ägnade sig åt att spela spel via Internet. Orsaken var att de ägnade sig åt att spela Internetspel i genomsnitt 82 min per dag, medan övriga inte alls ägnade sig åt dessa spel.

Vänskap i tonåren är viktig för att utvecklas kognitivt, emotionellt och socialt. Om ungdomar blir socialt isolerade när de använder Internet är det negativt för deras personliga utveckling, detta blir ofta resultatet när de i huvudsak kommunicerar med främlingar via Internet (Valkenburg & Peter, 2007; Gross, 2004). Orsaken antas vara att de då bygger en relation som är ganska bräcklig och inte till fullo kan tillgodose deras behov. Valkenburg och Peter (2007) visar i sin studie reducerad kvalitet på AmA och socialt engagemang för redan existerande vänskap. Samtidigt visar de att de som använder elektroniska kommunikationsmedel blir starkare knutna till sina vänner. Detta kan tyckas motsägelsefullt, men deras slutsats är att bra vänskap blir bättre eftersom ungdomarna hellre pratar med vänner som de känner än med främlingar. Online-kommunikationen stimulerar ungdomars närhet till redan existerande vänner. De identifierar sig mer med sina vänner som de träffar AmA än med främlingar. Även Gross (2004) studie visar att ungdomar i 82 procent av fallen skickar meddelanden till vänner som de redan tidigare träffat AmA och som är bästa vänner eller vänner ifrån skolan. Så antagandet att ungdomar i huvudsak använder Internet för att kommunicera med främlingar stämmer därför inte enligt henne. Den elektroniska kommunikationen är snarare en utveckling av de verktyg som används för att kommunicera. Undersökningar visar dock på olika resultat. Prezza, Pacilli och Dinelli (2003) fann i sin undersökning att hela 56,8 procent hade skaffat sig vänner genom Internet och att 22,5 procent hade träffat människor de lärt känna via Internet. Det nämns inget om hur starka eller nära dessa vänskapsförhållanden är. De resonerar även omkring ensamhet, att de som uppger att de använder Internet mycket samtidigt som de känner sig ensamma, kan ha haft ensamhetskänslor redan innan och då blir Internet ett sätt att försöka hantera det.

Ungdomar använder elektronisk kommunikation för att söka gemenskap och utöka tillgängligheten till sina vänner vid tillfällena som de annars skulle vara ensamma (Valkenburg & Peters 2007). Även Gross (2004) redovisar att ungdomar går online för att umgås med sina vänner och undvika att ha tråkigt och ägna sig åt att skvallra och tala om andra vänner. Det fyller ungefär samma funktion som att tala i telefon. Enligt Hu m.fl.(2004) behöver intim kommunikation inte vara att se personen eller att kunna ta på honom/henne. Det räcker med att kunna känna att personen är känslomässigt närvarande. Detta inkluderar ömsesidigt gillande, ge och få moralisk stöttning, samt förmågan att tolerera brister hos varandra.

Igarashi, Takai och Yoshida (2005) tittade på hur vänskap utvecklades under första terminen på universitetet. De delade in respondenterna i tre grupper beroende på vilka kommunikationssätt de använde med sina vänner. Första gruppen hade bara AmA kontakt. Den andra gruppen hade både AmA kontakt plus att de kommunicerade med sina vänner via E-mail och Sms. Den tredje gruppen bestod av dem som hade en kombination av båda och delades in i två subgrupper. Jämförelser mellan de olika grupperna visade att de som kommunicerade både AmA och genom E-mail och Sms hade en närmare vänskap än de som endast kommunicerade AmA. De fann vidare att för dem som endast kommunicerade AmA så spelade tiden en stor roll både för hur viktig relationen ansågs vara och hur nära den rankades. Tiden spelade mindre roll för dem som hade en kombination av de olika sätten att ha kontakt på.

Det som går förlorat i den elektroniska kommunikationen jämfört med den traditionella kommunikationen är den fysiska närvaron, den icke verbala förmedlingen, samt tecken och signaler som hänger samman med innehållet. I Ansikte mot Ansikte-kommunikation kan man även få feedback t ex genom kroppen eller ögonen. Ur denna synvinkel är elektronisk kommunikation praktiskt, men inte relationsvänlig. Genom bortfall på dessa områden går stor del av informationen och budskapet bort. Informationen man vill få fram blir mindre tillgänglig utan den fysiska erfarenheten i kommunikationen. I relationer förväntar man sig någon form av feedback, den kan man gå miste om i elektronisk kommunikation om den inte skrivs direkt och rakt (Hu m.fl., 2004). Att missförstå ord och tecken från sina vänner är något som ungdomarna idag är medvetna om att det ofta inträffar (Walther & D'Addario, 2001). Det skrivna språket är mer analyserbart än det verbala språket, när det kommer till AmA-kontakten så tolkar ungdomarna lättare varandra. Detta eftersom kroppsspråk och ansiktsuttryck säger så mycket. I en text ska man först läsa vad som är skrivet och sedan ska man tolka vad det står och vad det egentligen betyder (Joseph, Loh & Granka, 2005).

Kvinnors och mäns ansiktsuttryck skiljer sig åt. Kvinnor rör på huvudet, nickar och blinkar mer än män när de pratar (Morrison, Gralewski, Campbell & Penton-Voak, 2007). För att försöka undvika missförstånden används ofta smileys (ett litet ansikte med känslouttryck, finns i många olika varianter) i den elektroniska kommunikationen. Walther och D'Addario (2001) har tittat på funktionen av smileys. Dess betydelse i en text kan både förenkla och komplicera det hela ytterligare eftersom varje individ tolkar dem på sitt sätt. Mottagaren läser inte alltid in det som avsändaren avser. Joseph, Loh och Granka (2005) menar att smileys används för att skapa en känsla i det som är skrivet. De säger att en smileys funktion är att ersätta tonfallet som finns i det verbala språket. I Walther och D'Addarios studie (2001) fann de att flickor använder smileys dubbelt så mycket som pojkar i E-mail och Sms. Även användningsområdet skiljer sig mellan könen. Flickor använder dem för att uttrycka humor och pojkar mer för att uttrycka sarkasm.

Flickor visade sig mer kontaktsökande AmA än pojkar i Valkenburg och Peters (2007) undersökning. De är även mer angelägna till sociala relationer och närhet än vad pojkar är. Flickor utvecklar en bredare och djupare vänskap AmA med online-kommunikationen som komplement. Hupfer och Detlor (2007) såg att just kvinnor använder Internet, E-mail och chatt för att bygga relationer, medan män använder Internet till att söka information till största delen, men det beror mycket på individuella olikheter och personlighet. De studerade i vilken utsträckning män och kvinnor var orienterade mot sig själva och mot andra. Det fanns inga skillnader mellan könen när det gällde att se till sig själv, men det var en signifikant skillnad när det gällde att vara orienterad mot andra då kvinnorna visade på ett starkare samspel med andra. Detta var den avgörande faktorn för hur de använde Internet och de elektroniska kommunikationsmedlen. I den undersökning som Igarashi, Takai och Yoshida (2005) gjorde framkom att kvinnorna hade ett större socialt kontaktnät än männen. Kvinnorna ansåg även att AmA-kontakterna var viktigare jämfört med vad männen uppgav.

I Gross (2004) undersökning visade sig flickor och pojkar vara ganska lika, då de använde Internet till att kommunicera med sina vänner, detta om man bortsåg från den lilla grupp som spelade mycket spel och där var pojkar överrepresenterade. Även Igarashi, Takai och Yoshida (2005) fann att män och kvinnor skickade ungefär lika många Sms till varandra, men de analyserade inte vidare om innehållet i dem skiljde sig åt. Det gjorde däremot Colley och Todd (2002) som granskade bland annat innehållet i E-mail från semesterresor. Kvinnor använde ett språk som syftade på mottagaren med ord som *du*, *vi* och *vårt*, män använde mer *jag*. Även kvinnors avslutningsfraser hade oftare känslomässig anknytning. Kvinnor beskrev

mat, shopping och nattliv. Männerna beskrev oftare resan, platser och lokalbefolkning.

Medelåldern låg i den här undersökningen på 20,4 år.

För att se hur män och kvinnor skiljer sig åt i AmA samtal lät Anderson och Leaper (1998) spela in två olika samtal mellan vänskapspär, de var fördelade på kvinnor - kvinnor, kvinnor - män och män - män. Deltagarna var studenter vid ett universitet. De fick ett oväntat resultat när det visade sig att de olika konstellationerna av män och kvinnor inte skiljde sig i hur de talade om olika känslor, refererade till känslor eller uttryckte känslor. Det berodde snarare på samtalsämnet. En kritik mot studien skulle kunna vara att studenter är en speciell grupp, som inte kan representera populationen i stort.

Thomé, Eklöf, och Gustafsson (2007) fann att kvinnor i åldern 18-25 år rapporterade känslor av stress, depression och sömnsvårigheter av att använda många olika elektroniska kommunikationsmedel. Medan för männen var det stressande att få många samtal och Sms på mobilen, något som ledde till sömnstörningar. De upplevde att det gick för fort och att de aldrig riktigt fick vara ifred, känslan av intimitet förlorades och det blev bara ett utbyte av information. Det har även visat sig att ungdomarna mår sämre av att behöva tolka en text, de behöver reflektera ett flertal gånger över något som är skrivet. När de gjort sin tolkning visar den sig ibland ändå vara fel. Ungdomarna är både rädda för att bli missuppfattade själva i det de skriver och att misstolka vad någon annan skriver. Ungdomarna vill trots detta fortsätta med den elektroniska kommunikationen. Det har även visat sig att ungdomarna tänker sig mer för innan de skriver något, än vad de gör om de ska säga något verbalt. En aspekt på detta är att det som är skrivet finns kvar och kan användas mot dem om någon skulle vilja (Joseph, Loh & Granka 2005).

I de ovan redovisade studierna tycks det saknas undersökningar av ungdomarnas egna upplevelser av elektronisk kommunikation. En del av den befintliga forskningen grundar sig på något yngre ungdomar medan annan är gjord på vuxna. Vidare finns det få studier som belyser svenska förhållanden. Frågan är om de amerikanska, koreanska och italienska förhållandena stämmer med hur det ser ut för ungdomar i Sverige. Då utvecklingen går fort fram och detta ämne är relevant i dagens samhälle är det angeläget att göra studier av svenska ungdomars nuvarande användning av elektronisk kommunikation. De olika resultaten visar att män och kvinnor skiljer sig åt i vissa sammanhang men är lika i andra, därför är det viktigt att se det ur svenska ungdomars perspektiv.

Syfte

Syftet med denna undersökning var att studera i vilken utsträckning ungdomar kommunicerar med varandra genom olika elektroniska medel, samt hur ungdomarna upplever att denna kommunikation har betydelse för deras vänskapsrelationer.

För att undersöka detta arbetade vi med frågeställningarna som följer.

1. På vilka sätt och i vilken utsträckning kommunicerar ungdomar elektroniskt och Ansikte mot Ansikte?
2. Upplever ungdomar att den elektroniska kommunikationen påverkar deras vänskapsrelationer?
3. Föredrar ungdomar något sätt att kommunicera framför ett annat?
4. Finns det könsskillnader i sättet att kommunicera?

Ingenting som berör mobbning eller kränkningar kommer att tas upp i denna undersökning. Det har redan gjorts mycket inom detta område och dessutom har vi ett för litet underlag för att belysa denna fråga på ett relevant sätt.

Metod

Urval

Undersökningen genomfördes på två gymnasieskolor i Västra Götaland i en medelstor stad. Deltagarna gick tredje året på gymnasiet. Anledningen till att vi valde elever som gick sista året på gymnasiet var att de hade ett väl etablerat socialt kontaktnät med sina jämnåriga, samtidigt som många hade flera års erfarenheter av datoranvändande och mobiltelefon. Till antalet var deltagarna 91, varav 42 var kvinnor och 47 var män. 2 uppgav inte kön. För att få ett jämnt antal kvinnliga och manliga elever valdes fem olika program både teoretiska och praktiska. De program som representerades i undersökningen var samhällsvetenskapliga programmet, teknikprogrammet, naturvetenskapliga programmet, barn- och fritidsprogrammet och elprogrammet. Från yrkesprogrammen var det 34 respondenter och från de teoretiska programmen var det 55 respondenter, två stycken uppgav inte vilket program de gick. Dessa valdes för att få en jämn fördelning av män och kvinnor och för att få med ungdomar med olika intressen. Det var ett tillgänglighetsurval och kan därför inte generaliseras till att gälla för alla ungdomar i Sverige. Studien kan ändå ge en insikt i hur ungdomar just nu upplever kommunikationen i sina vänskapsrelationer. Det bortfall som blev bestod i att elever var frånvarande från lektionen.

Tillvägagångssätt

För att genomföra undersökningen togs först kontakt med de fyra rektorerna för respektive program, den ena rektorn hade ansvar för två av de program vi besökte. Vidare kontaktades berörda mentorer. Enkäten delades ut på morgonen och tidig förmiddag på lektionstid till hela klasser. De bads fylla i enkäten när vi var närvarande, sedan samlade vi ihop dem på plats. Detta gjordes för att minimera risken för bortfall. Samtliga närvarande elever deltog. Lärarna fanns på plats i alla klasser. Det var frivilligt att delta och ungdomarna ombads att besvara frågorna som sedan skulle behandlas anonymt. Enkäten tog ungefär 20 minuter att fylla i. Förutsättningarna var lite olika i klasserna. På de teoretiska programmen satt de utspridda i egna bänkar, medan de på de praktiska programmen satt i grupper eller trångt runt ett stort bord. Den sociala interaktionen var därför inte likvärdig i alla klasser.

Mätinstrument

För att samla in data har en kvantitativ enkätundersökning genomförts. I enkäten undersöktes ungdomarnas användning av olika elektroniska kommunikationsmedel knutet till vänskapsrelationer. Frågorna bestod av självskattningsfrågor. Enkäten var uppdelad i fem frågor om bakgrundsfakta, 13 påståenden och frågor kring vänskap, sex frågor kring Ansikte mot Ansikte, 18 påståenden och frågor kring Sms, 29 påståenden och frågor kring chatt och E-mail, 18 påståenden om samtalsämnen. De olika påståenden som deltagarna fick ta ställning till hade en skattningsskala som bestod av instämmer helt, instämmer delvis, instämmer inte alls samt vet inte. Svarsalternativen kodades i olika riktning beroende på påståendets karaktär. En annan skattningsskala bestod av: alltid (5), ofta (4), ibland (3), sällan (2) och aldrig (1). Deltagarna fick även uppge kvantiteter utifrån givna alternativ. I enkäten ingick två öppna frågor och en enskild fråga om könsskillnader. För att undersöka om chatt var ett bra medel för att utveckla och bevara vänskapsrelationer mellan ungdomar gjorde vi ett Index för chatt. I detta index ingick 14 påståenden om vänskapsförhållanden via chatt. Cronbach´s alpha låg på 0,747 för detta index. Det gjordes på liknande sätt ett index för Sms med nio påståenden om vänskapsförhållanden, men Cronbach´s alpha blev endast 0,443 vilket inte var ett bra reliabilitetsmått.

Bearbetning och analys

Enkäterna kodades med siffror och matades in i statistikprogrammet SPSS 14.0, för att sedan bearbetas. De tester som användes för att undersöka skillnader var de icke parametriska

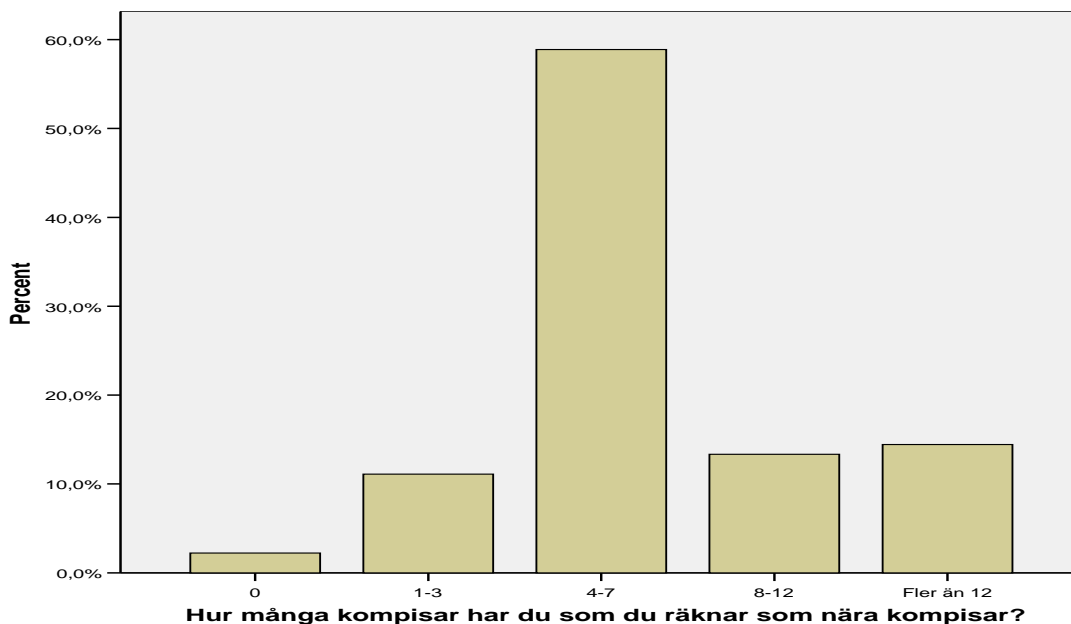
Kruskal-Wallis och Mann-Whitney. För att kontrollera samband användes det icke parametriska korrelationstestet Spearman's rho. Signifikansnivån sattes till 5 procent i samtliga tester. De öppna frågorna behandlades på olika sätt. Den första frågan bearbetades kvalitativt genom att bilda kategorier. Den andra öppna frågan var en möjlighet att motivera ett ställningstagande, som sedan har redovisats som en sammanfattning.

Resultat

Ungdomarnas rapporterade upplevelse av vänskap och vänskapsrelationer via olika kommunikationssätt.

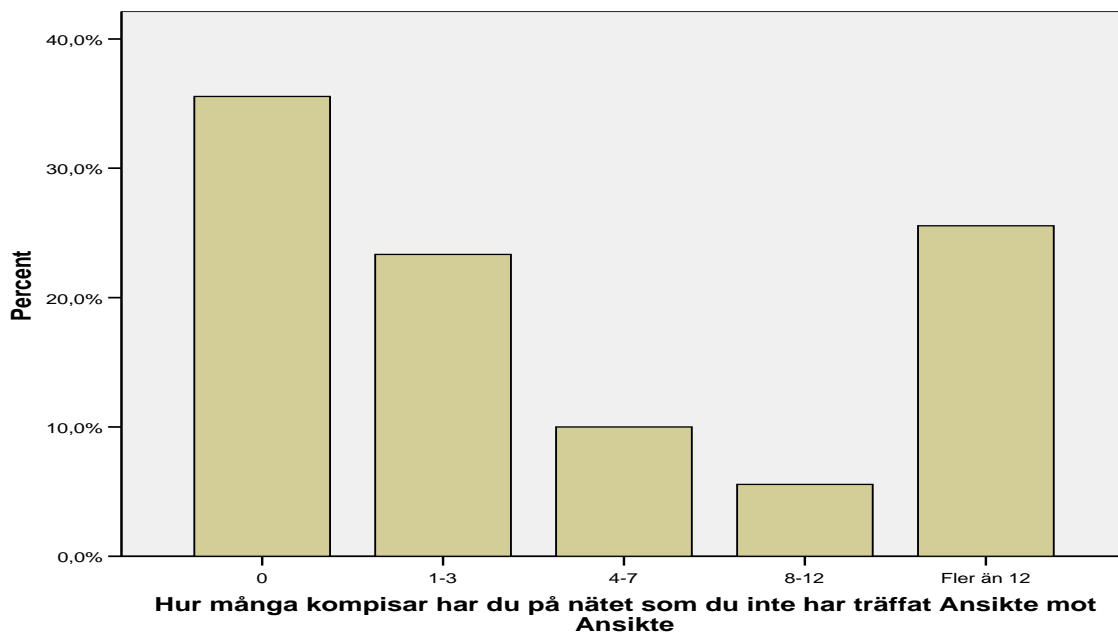
Vi frågade efter olika kriterier för vad som avgör om ungdomarna ska kalla någon för vän. Här nedan redovisas hur många i procent som instämde helt i de olika svarsalternativen. Hur mycket man umgås (24 %), Hur ofta man pratar (26.5 %), Vad man pratar om (30 %), Gemensamma intressen (13 %), Hur länge man känt varandra (16 %), Att man Sms:ar med varandra (5.5%) samt Att man chattar med varandra (5.5 %).

Bland ungdomarna i undersökningen angav 11 procent att de hade 1-3 nära vänner, 59 procent uppgav att de hade 4-7 nära vänner, 13.5 procent uppgav att de hade 8-11 vänner, 14.5 procent uppgav att de hade fler än 12 nära vänner. Enbart 2 procent av ungdomarna uppgav att de inte hade några nära vänner. Fanns ingen signifikant skillnad mellan män och kvinnor i antal nära vänner som de uppgav, se figur 1.

Figur 1

När det handlar om vänskap på Internet, så uppgav 35.5 procent att de inte hade någon vän på Internet som de inte träffat ansikte mot ansikte, 23.5 procent uppgav att de hade 1-3 vänner på Internet som de inte hade träffat Ansikte mot Ansikte, 10 procent hade 4-7 vänner, 5.5 procent hade 8-12 vänner. Tillsist uppgav 25.5 procent att de hade fler än 12 vänner på Internet som de inte hade träffat Ansikte mot Ansikte. Fanns ingen signifikant skillnad mellan män och kvinnor, se figur 2.

Figur 2

Nära vän med någon som de inte hade träffat Ansikte mot Ansikte var 6.5 procent, 11 procent instämde delvis, 75 procent instämde inte alls. Övriga svarade att de inte visste. Det fanns en signifikant skillnad mellan män och kvinnor. Männerna uppgav att de hade fler nära vänner än vad kvinnorna uppgav, som de inte hade träffat ansikte mot ansikte. (U = 740; n1 = 42; n2 = 45; p = 0.02. MR kvinnor = 39.12. MR män = 48.56).

Prefererat kommunikationsmedel för att bestämma träff

När ungdomarna i vår studie bestämde att de skulle träffa någon kompis efter skolan uppgav 66.3 procent att de alltid eller ofta ringde till varandra. Bestämde alltid eller ofta på Msn uppgav 35.9 procent. Bestämde i skolan uppgav 32.6 procent att de alltid eller ofta gjorde. Bestämde alltid eller ofta via Sms uppgav 28.4 procent. E-mail användes alltid eller ofta av 4.7 procent. En signifikant skillnad fanns mellan män och kvinnor. Kvinnor bestämde i skolan (U = 646; n1 = 40; n2 = 44; p = 0.028. MR kvinnor = 48.35. MR män = 37.18) och ringde (U

= 695; $n_1 = 41$; $n_2 = 46$; $p = 0.022$. MR kvinnor = 50.04. MR män = 38.62) i större utsträckning än män. I övriga alternativ hittades ingen signifikant skillnad mellan män och kvinnor.

Prefererat kommunikationsmedel för att hålla kontakt när man inte ses

När ungdomarna inte sågs hade de kontakt på Msn, detta uppgav 63.5 procent (57 personer) att de ofta eller alltid hade. Telefonen använde 47 procent (50 personer) som kontaktmedel med sina vänner ofta eller alltid. När det gällde att ha kontakt genom Sms när de inte sågs, så svarade 43 procent (38 personer) att de ofta eller alltid hade kontakt med sina vänner genom detta kommunikationsmedel. Endast 6 procent (5 personer) använde sig av E-mail ofta för att hålla kontakt med sina vänner när de inte träffade dem, ingen hade valt svarsalternativet alltid. Det fanns en signifikant skillnad mellan män och kvinnor i användandet av Sms. Kvinnorna använde Sms mer än männen för att hålla kontakten med sina vänner när de inte sågs ($U = 526$; $n_1 = 42$; $n_2 = 44$; $p = 0.000$. MR kvinnor = 52.98. MR män = 34.45). Vi fann en signifikant könsskillnad när det gällde användandet av telefon. Även här var det kvinnorna som använde telefonen mer än männen, för att hålla kontakten med sina vänner när de inte träffade dem ($U = 556$; $n_1 = 41$; $n_2 = 45$; $p = 0.001$. MR kvinnor = 52.44. MR män = 35.36). Det fanns ingen könsskillnad när det gällde kontakt via Msn. Däremot fanns en signifikant skillnad mellan män och kvinnor i användandet av E-mail. Kvinnorna använde E-mail mer än männen för att hålla kontakt med sina vänner när de inte träffades ($U = 607,5$; $n_1 = 39$; $n_2 = 41$; $p = 0.04$. MR kvinnor = 45.42. MR män = 35.82).

Andelen träffar Ansikte mot ansikte

Andelen ungdomar som träffade någon kompis efter skolan alla dagar i veckan var 6.5 procent, 28 procent träffade någon kompis 5-6 gånger i veckan. De flesta ungdomarna träffade en kompis efter skolan 3-4 gånger i veckan, det hade 39.5 procent uppgett, 25 procent uppgav att de träffade någon 1-2 gånger i veckan. Endast 1 procent sade sig inte träffa någon. Här fanns det en signifikant skillnad mellan män och kvinnor. Siffrorna visade att männen träffade sina vänner oftare än kvinnorna ($U = 722$; $n_1 = 42$; $n_2 = 46$; $p = 0.032$. MR kvinnor = 38.69. MR män = 49.80).

Andelen träffar via SMS

I undersökningen uppgav alla utom en att de hade mobil. Medianvärdet på hur många Sms som skickades per dag låg på 1-5. Inom detta intervall befann sig 57 procent av ungdomarna, 20 procent skickade mellan 6-15 Sms, 7.5 procent skickade fler än 16 Sms, 15.5 procent skickade inte några Sms. Här fanns ingen skillnad mellan män och kvinnor. När de skickade Sms var det endast 10 procent som förväntade sig svar direkt. Skillnaden mellan män och kvinnor var signifikant. Kvinnor hade en högre förväntan än män på snabbt svar ($U = 764.5$; $n_1 = 42$; $n_2 = 46$, $p = 0.047$. MR kvinnor = 49.30. MR män = 40.12). Ungefär 85 procent instämde helt eller delvis i att Sms var ett bra sätt att ha kontakt med sina vänner.

Andelen träffar via chatt

Alla respondenterna uppgav att de hade tillgång till Internet hemma. I undersökningen uppgav 12 procent att de inte chattade alls, 50 procent uppgav att de chattade aktivt mindre än en timma per dag. Andelen ungdomar som chattade 1-2 timmar var 28 procent. Endast 9 procent chattade 3-4 timmar per dag. Tillsist hade 1 procent uppgett en chattid på 5 timmar eller mer. Kvinnorna chattade något mer än männen, men skillnaden var inte statistiskt signifikant. När ungdomarna chattade förväntade sig 27.5 procent svar direkt, här fanns ingen signifikant skillnad mellan män och kvinnor.

För att undersöka om det fanns ett samband mellan hur ofta ungdomarna träffade sina vänner och hur mycket de chattade, så gjordes en sambandsanalys. Det visade ett svagt positivt signifikant samband ($\rho = 0.227$; $p < 0.033$). Vilket innebar att de som ofta träffade vänner chattade mer.

Sammanlagt så chattade 35.5 procent av ungdomarna med 1-3 personer och 39 procent av ungdomarna med 4-7 personer per dag, 13.5 procent uppgav att de chattade med 8 personer eller fler under en dag, 12 procent uppgav att de inte chattade med någon. Männen och kvinnornas median skiljde sig åt när det gällde hur många de chattade med per dag. Männen median låg på 4-7 personer och kvinnornas median låg på 1-3 personer. När det testades var skillnaden inte signifikant.

De allra flesta hade fler än 50 kontakter i sin kontaktlista på Msn, detta uppgav 52 procent av ungdomarna, 35 procent hade mellan 21-50 kontakter och 13 procent uppgav att de hade mellan 0-20 kontakter. Medianen för män låg på 41-50 kontakter och för kvinnor låg medianen på 50 eller fler.

Av ungdomarna instämde 47 procent i att de ofta chattade med personer som de aldrig hade träffat Ansikte mot Ansikte, 37.5 procent instämde delvis, 11 procent instämde inte alls. Övriga hade svarat vet inte. Här fanns en signifikant skillnad. Männerna uppgav i större utsträckning än kvinnorna att de chattade med fler personer på nätet som de inte hade träffat Ansikte mot Ansikte ($U = 647$; $n_1 = 42$; $n_2 = 46$; $p = 0.004$. MR kvinnor = 36.90. MR män = 51.43). När frågan riktades annorlunda uppgav 23 procent att alla de chattade med hade de lärt känna Ansikte mot Ansikte, 31 procent instämde delvis och 44 procent instämde inte alls. Det fanns ingen signifikant skillnad mellan män och kvinnor.

För att undersöka närmare om det fanns ett samband mellan hur mycket ungdomarna chattade och hur många de chattade med i genomsnitt per dag, gjordes en korrelation ($\rho = 0.664$; $p = 0.01$). Här fanns det ett starkt positivt samband som visade att ungdomar som chattade mer uppgav att de chattade med fler vänner.

Mellan antal kontakter ungdomarna hade i sin kontaktlista på Msn och hur många de chattade med per dag, fanns ett starkt positivt samband ($\rho = 0.578$; $p = 0.01$). Desto fler kontakter, desto fler vänner chattade ungdomarna med. Det fanns också ett positivt samband mellan antal kontakter på Msn och hur mycket tid ungdomarna aktivt chattade per dag ($\rho = 0.304$; $p = 0.01$). Ju fler kontakter desto mer tid chattade ungdomarna. Cirka 96 procent instämde helt eller delvis i att chatta var ett bra sätt att ha kontakt med sina vänner.

E-mail

Av ungdomarna i den här undersökningen skickade 61.5 procent inga E-mail per dag, 37.5 procent skickade 1-5 E-mail per dag. 1 procent skickade 11-15 E-mail per dag. Det fanns ingen skillnad mellan män och kvinnor.

Chatt/SMS och relationer

Det testades om det fanns ett samband mellan index för chatt som ett bra medel för att utveckla och bevara vänskapsrelationer och kontakt Ansikte mot Ansikte. Här fanns ett svagt positivt samband ($\rho = 0.250$; $p = 0.02$). De som träffade vänner ofta var de som i högre grad tyckte att chatt var ett bra medel för vänskapskontakter. För att ta reda på om samma samband gällde Sms för att utveckla och bevara vänskapsrelationer gjordes en korrelation på detta index och kontakt Ansikte mot Ansikte, men här fanns det inget samband.

Vi undersökte även om det fanns ett samband mellan indexen för Sms och chatt, vilket vi fann ($\rho = 0.556$; $p = 0.01$). Detta innebar att de som tyckte att Sms är ett bra medel för att

utveckla och bevara vänskap, även tyckte detta om chatt. Ingen skillnad mellan män och kvinnor fanns.

Hela 92 procent ansåg inte att de chattade så mycket att det inkräktade på tillfällen att träffa vänner.

En öppen fråga som ställdes handlade om hur ungdomarna upplevde att Sms, E-mail och Msn eller liknande påverkade deras vänskapsrelationer, 66 procent av respondenterna besvarade den. Utifrån ungdomarnas svar bildades fyra kategorier.

Positiv påverkan på relationer. Ett flertal ungdomar såg bara positiv påverkan på relationerna. Sms, E-mail och chatt användes av många för att hålla kontakt med vänner, både de som bor nära och långt borta. De tyckte att vänskapsrelationerna stärktes genom dessa kommunikationssätt, likaså var det några som uppgav att det kan vara lättare att öppna sig när de kommunicerar elektroniskt än i verkligheten. Någon skrev att det är accepterat att vara tyst längre tid än i verkligheten, vilket upplevdes som mindre stressande. En skrev att det är som att träffas fast på chatten och ytterligare en annan skrev att det går att prata längre på chatten än i telefon. Någon tyckte att vänskapen får en bra start genom chatt och Sms och någon skrev att det är ett bra sätt att lära känna personer man inte pratar så mycket med i vanliga fall.

Tidsvinst. Ett antal ungdomar såg elektroniska kommunikationsmedel som ett sätt att visa att man bryr sig om sina vänner, fast det inte finns tid att träffas. Ungdomarna sade att de kan göra andra saker samtidigt som de chattar och Sms:ar med sina vänner. Det ger även möjlighet att prata med många på en gång. Det kan också vara ett verktyg som underlättar för att bestämma var och när man ska ses.

Har ingen påverkan på relationer. Många tyckte att elektronisk kommunikation inte påverkade deras vänskapsrelationer. Någon såg det som ett bra komplement men att det aldrig kan ersätta kontakt Ansikte mot Ansikte. En annan uttryckte att ett Sms inte är tillräckligt för att lösa en konflikt.

Negativ påverkan på relationer. En man skrev att elektronisk kommunikation leder till att man distanserar sig och tappar tilliten, detta eftersom man inte träffas.

Tillgänglighet och stress

Alltid eller nästan alltid tillgängliga på sin mobil var 84.5 procent, 14.5 procent valde att inte alltid vara tillgängliga och 1 procent hade svarat vet inte. Fanns ingen signifikant skillnad mellan män och kvinnor i fråga om tillgänglighet. Att det inte var stressande att vara tillgänglig upplevde 69 procent, 24.5 procent instämde delvis i att det var stressande medan

5.5 procent upplevde att det var stressande och 1 procent svarade vet inte. Det fanns ingen signifikant skillnad mellan män och kvinnor i fråga om stress.

Samtalsämnen

När det handlade om att våga skriva saker i ett Sms fanns det en signifikant skillnad mellan män och kvinnor. Kvinnorna uppgav i större utsträckning än männen att de vågade skriva i Sms sånt som de inte vågade säga ansikte mot ansikte ($U = 707$; $n_1 = 42$; $n_2 = 46$; $p = 0.017$; MR kvinnor = 50.65, MR män = 38.88). När det gällde chatt låg medianen för kvinnorna på alternativet instämmer delvis i att de vågade skriva sånt på Msn som de inte vågade säga Ansikte mot Ansikte, medan medianen för männen låg på alternativet instämmer inte alls, men det fanns ingen signifikant skillnad.

Vi bad ungdomarna att uppge på vilket sätt de pratade om följande ämnen: Skola, kompisar, kläder/mode, sport, skönhet, träning, kost, kärlek, sex, skvaller, politik, musik, religion, familj, film/böcker, fritidsaktiviteter och krogen.

De fem vanligaste samtalsämnen Ansikte mot Ansikte bland ungdomarna i vår undersökning var: skola (95.5%), kompisar (93.5%), krogen (92%), kärlek (90%) och sex (88%). De fem vanligaste samtalsämnen på chatt, Sms och E-mail bland ungdomarna i vår undersökning var: kärlek (70%), musik (70%), träning (68%), kompisar (66%) och fritid (66%). Bland de vanligaste samtalsämnen fanns inga signifikanta skillnader mellan män och kvinnor.

Kommunikationssätt och missförstånd

För att undersöka om ungdomarna använder smileys eller andra symboler för att förtydliga när de skrev gjordes ett nytt index på två frågor, en om chatt och en om Sms. Cronbach's alpha låg på 0,754 för detta index. I vår undersökning angav 70 procent av ungdomarna att de alltid eller ofta använde smileys eller andra symboler för att förtydliga när de chattar och Sms:ar, 19 procent använde smileys ibland och 11 procent uppgav att de använde smileys sällan eller aldrig. Det fanns en signifikant skillnad mellan hur ofta män och kvinnor använde smileys både i Sms och chatt. Kvinnor använde smileys och andra symboler oftare än männen, för att förtydliga det de skrev ($U = 624$; $n_1 = 42$; $n_2 = 46$; $p = 0.001$. MR kvinnor = 52.64. MR män = 37.07).

Endast 2 procent av ungdomarna upplevde att det var lätt att missförstå smileys när man chattade, 27.5 procent instämde delvis medan 65 procent inte alls instämde, 5.5 procent visste

inte. På samma påstående när det gäller Sms uppgav 6.5 procent att de instämde helt i att man lätt kunde missförstå smileys, 28 procent instämde delvis och 60 procent instämde inte alls, 5.5 procent visste inte.

I den elektroniska kommunikationen missar man röstläge, gester och miner, att detta skulle göra det svårare att förstå vad någon menar när man chattar ansåg endast 3.5 procent av ungdomarna, 36 procent instämde delvis och 51.5 procent instämde inte alls, övriga visste inte. När det gällde Sms ansåg 10 procent att det var svårt att förstå när man missar röstläge med mera, 49.5 procent instämde delvis, 35 procent instämde inte alls och 5.5 procent visste inte.

Att det ofta blir missförstånd när man skriver till varandra på Msn uppgav bara 1 procent, 43 procent instämde delvis, 50.5 procent instämde inte alls och 4.5 procent visste inte.

Att ungdomarna tyckte att deras humör kunde påverka hur de tolkar meddelanden på chatten instämde 5.5 procent i, 44.5 procent instämde delvis och 36.5 procent instämde inte alls, 13.5 procent visste inte. Att humöret kunde påverka tolkningen av Sms instämde 9 procent helt i, 39 procent instämde delvis och 41 procent instämde inte alls, 11 procent visste inte.

Ungdomarnas upplevelser av könsskillnader i kommunikation

Av deltagarna i undersökningen ansåg 25 procent att kvinnor och män skrev på olika sätt när de chattade, 56 procent instämde delvis, 9 procent instämde inte alls och 10 procent visste inte. När det gällde frågan om kvinnor och män skriver på olika sätt i Sms instämde 31 procent helt, 42 procent instämde delvis, 8 procent instämde inte alls och 19 procent svarade vet inte. Här fanns en signifikant skillnad mellan män och kvinnor. Kvinnorna upplevde en större skillnad i sättet att Sms:a än vad männen gjorde ($U = 643.5$; $n_1 = 42$; $n_2 = 46$; $p = 0.004$. MR kvinnor = 52.18. MR män = 37.49).

För att ytterligare tydliggöra ställdes frågan om ungdomarna upplevde att det finns skillnader i manlig och kvinnlig kommunikation, 62.5 procent svarade ja och 25.5 procent svarade nej, 12 procent svarade inte. Samtidigt gavs möjligheten att svara på frågan med egna ord, vilket 52 procent av ungdomarna valde att göra. Några iakttagelser som både män och kvinnor har gjort när det gällde skillnader mellan män och kvinnor, var att män verkade tala ytligt om saker, medan kvinnor verkade ha lättare för att öppna sig för varandra när det gällde intima saker. En man uppgav att "Killar pratar oftast inte om intima saker mer än på skämt,

men (...) för tjejer verkar det helt naturligt” eller som en kvinna uttryckte det ”Tjejer är mer öppna”. En man skrev att ”Tjejer tar chatt och sms mer allvarligt än killar”. Ett flertal kvinnor tyckte att män skriver mer kortfattat vad de vill få fram, medan kvinnor skriver mer detaljerat. En kvinna skrev dessutom att hon upplevde att männen använde färre smileys. Många, både män och kvinnor, såg inte att skillnaderna skulle bero på kön utan mer på personlig variation och intressen. En kvinnlig informant skrev ”Jag kan inte se någon skillnad mellan just tjejer och killar, bara från person till person”. En man skrev istället en motfråga: ”Är det något fel om det är skillnad?”

Diskussion

För att få svar på en av frågeställningarna som behandlade i vilken utsträckning ungdomar kommunicerar med varandra elektroniskt, fick de först uppge om de hade tillgång till Internet, vilket alla hade. Ungdomarna kan prata med de vänner som de träffar dagligen även på nätet, de kan prata med dem som bor längre bort eller sådana som de inte har träffat Ansikte mot Ansikte. Detta är en möjlighet som de kan ta vara på eller välja bort. Utvecklingen har gått framåt sedan Kraut m.fl. gjorde sin undersökning 1998 och då fann ett minskat socialt umgänge bland ungdomar som chattade mycket på Internet och som kunde resultera i bräckliga kontakter med främlingar. Förutsättningarna har ändrats och i vår undersökning fanns ett svagt positivt samband mellan de som chattar mycket och de som umgås mycket med sina vänner Ansikte mot Ansikte. Detta visar på ett motsatt resultat mot vad Kraut m.fl. kom fram till 1998. Det behöver inte bli ett minskat socialt kontaktnät bara för att ungdomarna chattar mer. Resultaten i vår studie är däremot i linje med de av Gross (2004) som visade att ungdomar i hennes studie chattar för att umgås.

Av respondenterna i vår studie uppgav 88 procent att de chattar i olika grader vilket är jämförbart med det rapporterade i Hu m.fl. (2004) studie (89 %). Det som skiljer sig är att i undersökningen av Hu ägnade sig informanterna åt elektronisk kommunikation i genomsnitt två timmar per dag. I vår undersökning låg de flesta på mindre än en timmes aktivt chattande per dag. Trots att ungdomarna ägnar denna tid åt elektronisk kommunikation, så uppgav ändå majoriteten att de träffade kompisar efter skolan tre till fyra dagar i veckan eller mer. Männen träffade dock sina vänner något mer än vad kvinnorna gjorde. I undersökningen av Valkenburg och Peters (2007) visades ett motsatt resultat, då de kom fram till att kvinnor är mer kontaktsökande Ansikte mot Ansikte än vad män är. En aspekt på detta kan vara att

kvinnor umgås mer i par och män mer i grupp. Män är därför inte lika beroende av en enda person för att kunna umgås. Medelåldern på informanterna i Valkenburg och Peters undersökning låg på 21.4, medan vår medelålder låg runt 18. Detta kan medverka till de olika resultaten. Någon definition av ordet umgås finns inte, detta kan göra att ungdomarna även uppger att de träffar vänner på fritidsaktiviteter, då tidigare forskning har visat att män ägnar sig åt detta i högre utsträckning än vad kvinnor i den åldern gör (Barnombudsmannen, 2005).

Att alltid eller nästan alltid vara tillgänglig på sin mobil säger 84 procent av ungdomarna att de är. Ingen fråga ställdes på hur många Sms ungdomarna tog emot per dag, men cirka 85 procent uppger att de skickade Sms varje dag. Här varierade antalet mellan ett Sms till fler än 16, det kan jämföras med de siffror som Thomée m fl (2007) fick fram, de fann att vissa ungdomar skickade och tog emot sammanlagt upp till 20 Sms per dag.

Den andra frågeställningen var om ungdomarna upplever att den elektroniska kommunikationen påverkar deras relationer. Inom detta område har Hu m.fl. tidigare gjort en undersökning som visade en förstärkning av Ansikte mot Ansikte-relationer om det kompletterades med elektronisk kommunikation. Liknande fynd gjordes även i vår undersökning då vi fann ett positivt samband mellan chatt och vänskap. De ungdomar som var mer sociala Ansikte mot Ansikte var även mer sociala genom elektronisk kommunikation. Att chatta kan alltså förstärka en vänskap. När samma förhållande testades när det gäller Sms och vänskap, fann vi inget samband. Detta kan bero på att Cronbach's alpha blev så lågt för detta index. Däremot upplevs både chatt och Sms som ett bra verktyg för att komplettera relationen Ansikte mot Ansikte.

Har ungdomarna många vänner i verkligheten, är det inte säkert att det är samma vänner som de uppgett att de har på nätet. Knappt två tredjedelar säger sig ha minst någon vän på nätet. Det visade sig att sex procent är nära vän med någon de aldrig hade träffat, men tre fjärdedelar räknade ingen som nära vän på nätet. Vi har inte i enkäten definierat begreppet vän eller nära vän, utan ungdomarna har svarat utifrån sin egen värdering, därför kan vi inte säga något om kvaliteten på vänskapen. Pistelli (2007) poängterar att det viktigaste är att man kommunicerar, inte hur och var, samt att det finns en känsla av gemenskap. Av ungdomarna säger 47 procent att de ofta chattar med någon som de inte har träffat Ansikte mot Ansikte, medan 23 procent väljer att bara chatta med personer som de lärt känna Ansikte mot Ansikte. Studien gjord av Gross (2004) visade att 82 procent skickar meddelande till vänner som de har träffat Ansikte mot Ansikte. Den stora skillnaden mellan våra resultat och det Gross redovisade kan bero på ålderskillnaden och kulturella skillnader. Hennes informanter var 12

och 15 åringar, medan våra var 18 år. Det är männen i större utsträckning som uppger att de chattar med personer de inte har träffat. Vi har inte frågat genom vilka sätt de chattar, då till exempel en förklaring kan vara att männen spelar mer onlinespel än kvinnorna och därmed chattar med spelvänner. I undersökningen gjord av Medierådet (2006) ägnar sig 56 procent åt att spela spel på Internet. Inga uppgifter om detta finns med i vår undersökning.

Smileys används av många för att förtydliga en text. Enligt Joseph m.fl. (2005) används den för att skapa känsla och ersätta tonfall. Walther och D'Addario (2001) såg dock problemen med smileys för att mottagaren tolkar dem på sitt sätt. För att ta reda på om ungdomarna i vår studie upplevde det som ett problem ställdes frågor inom detta område. Nästan hälften av ungdomarna höll delvis med om att deras eget humör kunde påverka hur de tolkade meddelanden som de fick. Det var dock få som höll med om att det blev missförstånd när man använder smileys eller skrev till varandra, även om man missade tonfall och kroppsspråk. Det var ändå knappt hälften som instämde delvis i dessa saker, vilket kan tolkas som att de ändå är medvetna om de missförstånd som kan uppkomma, liksom ungdomarna var i undersökningen av Joseph m.fl.(2005).

Att det skulle vara stressande att vara tillgänglig på mobilen upplever bara fem procent, hur detta yttrar sig finns inte belyst i vår undersökning. Att denna siffra blir så låg kan bero på att samhället ser ut som det gör idag. Alla i vår undersökning hade tillgång till Internet, alla utom en person hade mobiltelefon. Alla som vill kan leva med en stor tillgänglighet genom flera olika kommunikationssätt. Åtta av tio uppgav att de alltid eller nästan alltid var tillgängliga på sin mobil. I den öppna frågan svarade en man precis det som Thomée m fl. (2007) säger, nämligen att män kan tycka att intimiteten går förlorad i den elektroniska kommunikationen. De upplever att det bara blir ett utbyte av information, som saknar känslomässig gemenskap.

Ytterligare en frågeställning var om ungdomar föredrar något sätt att kommunicera framför ett annat. Det visade sig att de föredrog att tala med varandra Ansikte mot Ansikte. Vid tillfällen då ungdomarna inte träffar sina vänner Ansikte mot Ansikte har sex av tio kontakt med sina vänner via Msn.

När det gäller att bestämma om man ska träffas Ansikte mot Ansikte, använder ungdomarna sig mest av telefonen som kommunikationsmedel. En teori är att man ibland vill ha en tvåvägskommunikation då svaret kan ges direkt, utan att man behöver vänta. Detta kan kopplas till att bara tio procent av ungdomarna i vår studie förväntade sig svar direkt när de Sms:ar. Det är oklart om det finns någon skillnad mellan vad de förväntar sig av andra och

vad de själva gör. Kvinnorna uppgav att de delvis vågade skriva mer elektroniskt än de vågade säga Ansikte mot Ansikte. Männerna däremot instämde inte alls i detta. När samtalsämnen jämfördes så föredrar ungdomarna att prata om det mesta Ansikte mot Ansikte, inget ämne verkade vara lättare att prata om elektroniskt. Joseph m.fl. (2005) tar upp att ungdomarna tänker sig för innan de skriver, eftersom det finns kvar och skulle kunna användas emot dem. En annan förklaring skulle kunna vara att det är lättare att tala än skriva.

När det undersöktes vilka samtalsämnen män och kvinnor pratar om fanns det ingen skillnad när det gällde de vanligaste samtalsämnen, män och kvinnor pratar alltså om samma saker. Det handlar snarare om personlighet och intressen. Enligt Anderson och Leaper (1998) pratade både män och kvinnor känslor, men hur mycket känslor de lägger in berodde på vilket samtalsämnet var.

Genom hela arbetet har det undersökts om det fanns könsskillnader i sättet att kommunicera. När vi frågade ungdomarna om detta, svarade majoriteten att det fanns en skillnad i hur män och kvinnor skriver sina meddelanden på Sms (Colley & Todd, 2002). Ungdomarna uppgav att kvinnor skriver mer detaljerat, medan männen skriver kortfattat, men även här tyckte de att det finns individuella skillnader.

Fler än hälften av ungdomarna i vår undersökning uppger att de har fyra till sju nära vänner. Inga frågor ställdes i enkäten i samband med ovanstående områden, som kunde klarlägga vilken kvalitet eller hur intim vänskapen var. I tidigare forskning av Igarashi m.fl.(2005) visade sig kvinnorna ha större socialt kontaktnät än männen, samt att kvinnorna tyckte att kontakten Ansikte mot Ansikte var viktigare. I publikationen Drogfri tid av Barnombudsmannen (2005) visar siffror att kvinnor i gymnasiets år 2 träffar vänner oftare än männen gör (87% av kvinnorna respektive 75% av männen). I praktiken visade det sig att männen i vår undersökning träffade sina vänner oftare än vad kvinnorna gjorde. Dessa skillnader i hur mycket ungdomarna umgås med sina vänner kan bero på kulturella och lokala olikheter, men även individuella skillnader och behov hos respondenterna. Inga frågor i vår undersökning ställdes på hur viktig kontakten Ansikte mot Ansikte var för varje individ. Även om kvinnorna inte träffar sina vänner lika ofta som männen, kan kontakten ändå vara viktig för dem. Detta eftersom kvinnorna säger att de har fler kontakter i sin kontaktlista på Msn än vad männen har.

Vi hade kunnat vara mer noggranna när vi formulerade enkätfrågorna och svarsalternativen. Eftersom svarsalternativen inte var jämförbara, hindrades möjligheten att jämföra olika svar. Vi borde även ha tittat lite mer på bakgrunden när vi gjorde frågorna för att tydligare kunna se likheter och olikheter jämfört med tidigare forskning.

Det skulle vara intressant att genomföra en kvalitativ studie inom ovan behandlade område. Ungdomarna skulle få möjlighet att fritt uttrycka sig vilket kan resultera i en djupare insikt i deras upplevelser av elektronisk kommunikation.

Vidare forskning av intresse är att undersöka om det skiljer sig mellan extroverta och introverta personligheter, vad det gäller kommunikation. Vi såg ett samband mellan att träffa sina vänner mycket och att använda elektroniska medel mer för att kommunicera. Det är därför intressant att se om det är de extroverta personerna som använder sig av elektronisk kommunikation, mer än de introverta.

Referenser

- Anderson K. J., Leaper C. (1998). Emotion talk between same- and mixed- gender friends Form and Function. *Journal of Language and Social Psychology*, 17, 419-448.
- Barnombudsmannen (2005). *Drogfri tid*. Hämtad 12 dec 2007
http://www.bo.se/files/publikationer,%20pdf/drogfritid_2005.pdf
- Colley A., Todd Z. (2002). Gender-Linked Differences in the Style and Content of E-mails to Friends. *Journal of Language and Social Psycholog*, 21, 380-392.
- Gross E. F. (2004). Adolescent Internet use: What we expect, what teens report. *Applied Developmental Psychology*, 25, 633-649.
- Hu Y., Fowler Wood J., Smith V., Westbrook N. (2004). Friendship through IM: Examining the Relationship between Instant Messaging and Intimacy. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 6, 424-440.
- Hupfer M., E; Detlor B.(2007). Beyond gender differences: Self-concept orientation and relationship-building applications on the Internet. *Journal of Buisness Research*, 60, 613-619.
- Igarashi T., Takai J., Yoshida T. (2005). Gender differences in social network development via mobile phone text messages: A longitudinal study. *Journal of Social and Personal Relationships*, 22, 691-713.
- Joseph B., Loh T., Granka L. (2005). Let Me Count the Ways: The Interchange of Verbal and Nonverbal Cues in Computer-Mediated and Face-to-Face Affinity. *Journal of Language and Social Psychology*, 24, 36-65.
- Kim H., Kim G. J., Park H. W., Rice R. E. (2007). Configurations of Relationships in Different Media: FtF, Email, Instant Messenger, Mobile Phone, and SMS. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 12, 1183-1207.
- Kraut R., Patterson M., Lundmark V., Kiesler S., Mukopadhyay T., Scherlis W. (1998). Internet Paradox: A Social Technology That Reduces Social Involvement and Psychological Well-Being?. *American Psychologist* , 53, 1017-1031.
- Medierådet. (2006). *Ungar och Medier 2006. Fakta om barns och ungas användning och upplevelser av medier*. Hämtad 28 nov 2007
http://www.medieradet.se/templates/products____1035.aspx
- Morrison E. R., Gralewski L., Campbell N., Penton-Voak I. S. (2007). Facial movement

- varies by sex and is related to attractiveness. *Evolution and Human Behavior*, 28, 186-192.
- Pistelli. F. (2007). Communities, Places, and Social Networks. *American Behavioral Scientist*, 50, 867-878.
- Prezza M., Giuseppina P., Dinelli S. (2004). Loneliness and new technologies in a group of Roman adolescents. *Computers in Human Behavior*, 20, 691-709.
- Thomé S., Eklöf M., Gustafsson E., Nilsson R., Hagberg M. (2007). Prevalence of perceived stress, symptoms of depression and sleep disturbances in relation to information and communication technology (ICT) use among young adults – an explorative prospective study. *Computers in Human Behavior*, 23, 1300-1321.
- Valkenburg P.M., Peter J. (2007). Preadolescents and Adolescents Online Communication and Their Closeness to Friends. *Development Psychology*, 2, 267-277.
- Walther J.B., D'Addario K. (2001). The impacts of Emoticons on Message Interpretation in Computer-Mediated Communication. *Social Science Computer Review*, 19, 234-347.

Högskolan Väst
Institutionen för individ och samhälle
461 86 Trollhättan
Tel 0520-22 30 00 Fax 0520-22 30 99
www.hv.se

